

بارم	هر چیزی به عقل نیاز دارد و عقل به ادب نیازمند است. امام علی (ع)	ردیف
۱	درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید. الف) منطق علمی نظری است به همین دلیل برای فهم آن نیازمند تمرین و ممارست هستیم. ب) اگر نمونه‌ها در استدلال استقرایی «تصادفی» نباشد ولی «متفاوت» باشد، استدلال استقرایی قوی داریم. ج) در تعریف شرطی منفصل، از کلمهٔ عناد میان دو نسبت می‌توان استفاده کرد. د) در قضیهٔ «در صورتی که هوا روشن باشد، رانندگی می‌کنم» مقدم «هوا روشن است»	۱
۱/۵	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید. الف) دانش منطق ابزاری است در خدمت ب) عدم رعایت دقیق علائم سجاوندی و حرکات کلمات، باعث پدید آمدن مغالطهٔ می‌شود. ج) رابطهٔ ایجابی یا سلبی را در منطق قضیه می‌نامند. د) در قضایای شرطی منفصل حقیقی اثبات یکی از طرفین منجر به می‌شود. ه) اصطلاح عامیانه «هندوانه زیر بغل کسی گذاشتن» اشاره به مغالطه دارد. و) اگر هوا را تعریف کنیم به: «اسطقس، شفافی که نور را از خود عبور می‌دهد» این تعریف ویژگی را ندارد.	۲
۰/۷۵	گزینهٔ مناسب را انتخاب کنید. ۱) در جملات زیر نوع دلالت‌های لفظ «شیر» را معین کنید. «شیر برای سلامتی مفید است». «شیر درنده است». «علی شیر است» الف) تضمینی - التزامی - مطابقی ☐ ب) التزامی - مطابقی - مطابقی ☐ ج) التزامی - تضمینی - مطابقی ☐ د) تضمینی - مطابقی - التزامی ☐ ۲) استدلالی که در آن مقدمات از نتیجه حمایت نسبی می‌کنند چه نام دارد؟ الف) استقرایی ☐ ب) اقتراعی ☐ ج) قیاسی ☐ د) استثنایی ☐ ۳) کدام تصور به ترتیب جزئی و کلی است؟ الف) نماز ظهر - خوشهٔ پروین ☐ ب) لوزی - شکل ☐ ج) خلیج فارس - سیمرغ ☐ د) «بهن» - آن کتاب ☐	۳
۱/۲۵	هر یک از موارد سمت راست، با کدام یک از گزینه‌های سمت چپ مطابقت دارد؟ الف) تنها یک ترسو می‌تواند به این نظر معتقد باشد. ب) میل دارید با ما غذا بخورید؟ نه میل ندارم. ج) برادر که در بند خویش است، نه برادر نه خویش است. د) دانش آموزان جدی از تابستان شروع می‌کنند. ه) کلاهداران گاه از راه ایجاد طمع در افراد آنها را فریب می‌دهند. ۱) مسموم کردن چاه ۲) بزرگ‌نمایی و کوچک‌نمایی ۳) ابهام در عبارت ۴) توسل به احساسات ۵) اشتراک لفظ	۴
۰/۷۵	تعیین کنید بین گزینه‌های داده شده کدام نسبت چهارگانه برقرار است؟ الف) پرنده - سفید ب) شکل - لوزی ج) اعداد فرد - اعداد زوج	۵
۰/۷۵	تعریف زیر از انواع تعریف تشکیل شده است، آنها را مشخص کنید: ایرانی: «ایر» به معنای آریایی و ایران یعنی آریایی‌ها (ایر + ان) است، ایرانی یعنی منسوب به ایران. ایرانی به کسی گفته می‌شود که خودش یا پدرش در ایران به دنیا آمده باشد. مانند: مشهدی، تهرانی، چنارانی.	۶

نام و نام خانوادگی:
رشته: علوم انسانی
پایه: دهم

وزارت آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران
اداره آموزش و پرورش شهرستان چناران
دبیرستان عفاف

ساعت امتحان:
مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
دبیر مربوطه: شکبیا

ردیف	سوالات	بارم												
۷	در تعاریف داده شده کدام شرط از شرایط تعریف رعایت نشده است. الف) ساعت شنی: نوعی ساعت. ب) فلز: عنصری که هادی الکتریسیته است و در دمای معمولی جامد است.	۱												
۸	نوع استدلال‌های زیر را مشخص کنید؟ الف) آمارها نشان می‌دهد که اکثر تصادفات جاده‌ای ناشی از سرعت غیر مجاز می‌باشند. ب) این قاشق فلزی است. هر فلزی گرما را منتقل می‌کند. پس این قاشق گرما را منتقل می‌کند.	۰/۵												
۹	به موضوع زیر توجه کنید و به کمک استنتاج بهترین تبیین دو نتیجه‌ای که می‌توان گرفت را بنویسید. «نوجوانی بر سطح خیابان دراز کشیده و ناله می‌کند»	۰/۵												
۱۰	نوع قضایای حمله زیر را مشخص کنید؟ الف) هیچ جایی خالی از خدا نیست. ب) این دانش آموز کوشا و خلاق است. ج) «منطق» چهار حرف دارد.	۰/۷۵												
۱۱	جدول زیر را کامل کنید. هیچ مسلمانی کافر نیست.	۱/۵												
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>اصل قضیه</th> <th>تضاد</th> <th>تداخل</th> <th>عکس مستوی</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	اصل قضیه	تضاد	تداخل	عکس مستوی									
اصل قضیه	تضاد	تداخل	عکس مستوی											
۱۲	اگر قضیه «هر انسانی متفکر است» صادق باشد نسبت صدق و کذب قضایای زیر را با آن بنویسید. الف) هیچ انسانی متفکر نیست. ب) بعضی انسانها متفکر هستند. ج) بعضی انسانها متفکر نیستند.	۰/۷۵												
۱۳	مغالطه «ایهام انعکاس» را همراه با مثال توضیح دهید؟	۰/۷۵												
۱۴	اعتبار قیاس‌های زیر را بررسی کنید و در صورت نامعتبر بودن علت را ذکر کنید. <table border="1"> <thead> <tr> <th>معتبر ☐</th> <th>نامعتبر ☐</th> <th>معتبر ☐</th> <th>نامعتبر ☐</th> <th>معتبر ☐</th> <th>نامعتبر ☐</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>علت:.....</td> <td>علت:.....</td> <td>علت:.....</td> <td>علت:.....</td> <td>علت:.....</td> <td>علت:.....</td> </tr> </tbody> </table>	معتبر ☐	نامعتبر ☐	معتبر ☐	نامعتبر ☐	معتبر ☐	نامعتبر ☐	علت:.....	علت:.....	علت:.....	علت:.....	علت:.....	علت:.....	۱/۵
معتبر ☐	نامعتبر ☐	معتبر ☐	نامعتبر ☐	معتبر ☐	نامعتبر ☐									
علت:.....	علت:.....	علت:.....	علت:.....	علت:.....	علت:.....									
۱۵	دامنهٔ مصادیق موضوع و محمول قضایای داده شده را با علامت مثبت و منفی مشخص کنید. الف) هیچ انسان خردمند نیست.													

برای دانلود جزوه و تست‌های تمامی دروس رشته‌ی انسانی اینجا را کلیک کنید.

نام و نام خانوادگی:
رشته: علوم انسانی
پایه: دهم

وزارت آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران
اداره آموزش و پرورش شهرستان چناران
دبیرستان عفاف

ساعت امتحان:
مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
دبیر مربوطه: شکيبا

ردیف	سوالات	بارم
۱۶	دلیل نامعتبر بودن قیاس‌های زیر را بیان کنید؟ الف) یخ از آب است. آب مایع است. پس یخ مایع است. ب) هیچ کارگر ماهری نانوا نیست. هیچ نانوایی ماهیگیر نیست. پس هیچ کارگر ماهری ماهیگیر نیست.	۱
۱۷	اقسام قضایای شرطی منفصل زیر را مشخص کنید: الف) حال از دهان دوست شنیدن چه خوش بود ب) فلز یا آهن است یا سرب. ج) ابوریحان بیرونی در بستر مرگ پاسخ داد: اکنون دو انتخاب پیش روی من است: یا این مسئله را بدانم و بمیرم یا نادانسته و جاهل درگذرم.	۰/۷۵
۱۸	قیاس استثنایی اتصالی دارای چند حالت معتبر است؟ نام ببرید و همراه با مثال هریک را توضیح دهید؟	۱
۱۹	مشخص کنید که هر یک از استدلال‌های داده شده کدام یک از اقسام قیاس استثنایی هستند؛ سپس اعتبار یا عدم اعتبار آنها را مشخص کنید؟ الف) هر قضیه‌ای یا موجه است یا سالبه. این قضیه موجه است. پس سالبه نیست. ب) اگر او دهم انسانی باشد، کتاب منطق را خوانده است، کتاب منطق را خوانده است. پس او دهم انسانی است.	۱
۲۰	تفاوت تفکر نقادانه و تفکر غیرنقادانه را بیان کنید؟	۱
۲۱	در مواد زیر چه مغالطه‌ای به کار رفته است؟ الف) قیمت نان افزایش نمی‌یابد، متعادل می‌شود. ب) هر دانش آموز با استعداد و خلاقیت تشخیص می‌دهد که درس منطق، بهترین درس پایه دهم است. ج) اگر باران ببارد زمین‌ها خیس می‌شوند. زمین‌ها خیس شده‌اند. پس باران باریده است. د) از هفت نفر اول قهرمان دو و میدانی در مسابقات المپیک، چهار نفر کفش پوما داشتند.	۱
تعداد سوالات: ۲۱	با آرزوی موفقیت برای شما	جمع بارم: ۲۰

ردیف	پاسخنامه	بارم						
۱	درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید. الف) نادرست ب) نادرست ج) درست د) درست	۱						
۲	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید. الف) سایر علوم ب) نگارشی کلمات ج) کیفیت د) نفی طرف دیگر ه) تله گذاری و) واضح بودن	۱/۵						
۳	گزینه مناسب را انتخاب کنید. ۱) (د) تضمنی - مطابقی - التزامی ۲) الف) استقرایی ۳) ج) خلیج فارس - سیمرغ	۰/۷۵						
۴	هر یک از موارد سمت راست، با کدام یک از گزینه‌های سمت چپ مطابقت دارد؟ الف) (۱) مسموم کردن چاه ب) (۳) ابهام در عبارت ج) (۵) اشتراک لفظ د) (۲) بزرگ‌نمایی و کوچک‌نمایی ه) (۴) توسل به احساسات	۱/۲۵						
۵	تعیین کنید بین گزینه‌های داده شده کدام نسبت چهارگانه برقرار است؟ الف) عموم و خصوص من وجه ب) عموم و خصوص مطلق ج) تباین	۰/۷۵						
۶	تعریف زیر از انواع تعریف تشکیل شده است، آنها را مشخص کنید: ایرانی: «ایر» به معنای آریایی و ایران یعنی آریایی‌ها (ایر + ان) است، ایرانی یعنی منسوب به ایران. (تعریف لغوی یا لفظی) ایرانی به کسی گفته می‌شود که خودش یا پدرش در ایران به دنیا آمده باشد. (تعریف مفهومی) مانند: مهدی، تهرانی، چنارانی. (تعریف به ذکر مصادیق)	۰/۷۵						
۷	در تعاریف داده شده کدام شرط از شرایط تعریف رعایت نشده است. الف) دوری بودن ب) جامع نیست	۱						
۸	نوع استدلال‌های زیر را مشخص کنید؟ الف) استقرای تعمیمی ب) قیاس	۰/۵						
۹	به موضوع زیر توجه کنید و به کمک استنتاج بهترین تبیین دو نتیجه‌ای که می‌توان گرفت را بنویسید. ۱) یا زمین خورده و از درد می‌گیرد. ۲) یا چیزی را می‌خواسته و به خواسته اش نرسیده است. (پاسخ طبق نظر دانش آموز)	۰/۵						
۱۰	نوع قضایای حملی زیر را مشخص کنید؟ الف) محصوره سالبه کلی ب) شخصیه موجهه ج) شخصیه موجهه	۰/۷۵						
۱۱	جدول زیر را کامل کنید.	۱/۵						
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>عکس مستوی</th> <th>تداخل</th> <th>تضاد</th> <th>اصل قضیه</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>هیچ کافری مسلمان نیست</td> <td>بعضی از مسلمانان کافر نیستند</td> <td>هر مسلمانی کافر است</td> <td>هیچ مسلمانی کافر نیست.</td> </tr> </tbody> </table>		عکس مستوی	تداخل	تضاد	اصل قضیه	هیچ کافری مسلمان نیست	بعضی از مسلمانان کافر نیستند
عکس مستوی	تداخل	تضاد	اصل قضیه					
هیچ کافری مسلمان نیست	بعضی از مسلمانان کافر نیستند	هر مسلمانی کافر است	هیچ مسلمانی کافر نیست.					

۰/۷۵	اگر قضیه «هر انسانی متفکر است» صادق باشد نسبت صدق و کذب قضایای زیر را با آن بنویسید.	۱۲			
	الف) کاذب ب) صادق ج) کاذب				
۰/۷۵	مغالطه «ایهام انعکاس» را همراه با مثال توضیح دهید؟ در صورتی که در جا به جا کردن اجزای قضیه، قاعده عکس مستوی را به درستی رعایت نکنیم دچار مغالطه ایهام انعکاس شده ایم. نمونه های مغالطه: موجه کلیه می شود موجه کلیه. موجه جزئی می شود موجه کلیه اگر برای سالبه جزئی عکس لازم الصدق در نظر بگیریم. مثال: هر ایرانی وطن دوست است. هر وطن دوستی ایرانی است.	۱۳			
	اعتبار قیاس های زیر را بررسی کنید و در صورت نامعتبر بودن علت را ذکر کنید.				
۱/۵	<table border="1"> <tr> <td>هر ب الف است. بعضی ج ب نیست. پس بعضی الف ج نیست.</td> <td>هر اسبی نامی است. بعضی نامی ها گیاه هستند. پس بعضی اسب ها گیاه هستند.</td> <td>بعضی الف ب است. هر ب ج است. پس بعضی الف ج است.</td> </tr> </table>	هر ب الف است. بعضی ج ب نیست. پس بعضی الف ج نیست.	هر اسبی نامی است. بعضی نامی ها گیاه هستند. پس بعضی اسب ها گیاه هستند.	بعضی الف ب است. هر ب ج است. پس بعضی الف ج است.	۱۴
هر ب الف است. بعضی ج ب نیست. پس بعضی الف ج نیست.	هر اسبی نامی است. بعضی نامی ها گیاه هستند. پس بعضی اسب ها گیاه هستند.	بعضی الف ب است. هر ب ج است. پس بعضی الف ج است.			
	معتبر ☐ نامعتبر ☐ معتبر ☐ نامعتبر ☐ معتبر ☐ نامعتبر ☐				
	(۱) علت: همه شرایط رعایت شده است. (۲) علت: عدم رعایت شرط دوم (در هر دو حد وسط علامت منفی دارند) (۳) علت: عدم رعایت شرط سوم (ج در نتیجه مثبت است اما در مقدمه دوم منفی آمده است)				
۱	دامنه مصادیق موضوع و محمول قضایای داده شده را با علامت مثبت و منفی مشخص کنید.	۱۵			
	الف) هیچ انسانی + خواهان بی عدالتی + نیست. ب) ابن سینا + فیلسوف مشائی - است.				
۱	دلیل نامعتبر بودن قیاس های زیر را بیان کنید؟ الف) عدم تکرار حد وسط (از آب - آب) ب) عدم رعایت شرط اول (هر دو مقدمه سالبه است)	۱۶			
۰/۷۵	اقسام قضایای شرطی منفصل زیر را مشخص کنید: الف) مانع الرفع (غیر قابل جمع در کذب) ب) مانع الجمع (غیر قابل جمع در صدق) ج) حقیقی	۱۷			
۱	قیاس استثنایی اتصالی دارای چند حالت معتبر است؟ نام ببرید و همراه با مثال هریک را توضیح دهید؟ ۲ حالت معتبر - اگر جاده بسته باشد، مسافران نمی آیند. جاده بسته است. پس: مسافران نمی آیند. قیاس استثنایی اتصالی؛ وضع مقدم؛ معتبر اگر جاده بسته باشد، مسافران نمی آیند. مسافران می آیند. پس: جاده بسته نیست. قیاس استثنایی اتصالی؛ رفع تالی؛ معتبر	۱۸			
۱	مشخص کنید که هر یک از استدلال های داده شده کدام یک از اقسام قیاس استثنایی هستند؛ سپس اعتبار یا عدم اعتبار آنها را مشخص کنید؟ الف) انفصالی حقیقی - معتبر ب) اتصالی - نامعتبر - وضع تالی	۱۹			
۱	تفاوت تفکر نقادانه و تفکر غیرنقادانه را بیان کنید؟ جدی گرفتن فرایند تفکر و توجه آگاهانه به آن؛ پرسیدن سوالات درست و به جا؛ بررسی وجوه مختلف یک مطلب هنگام شنیدن یا تصمیم گیری درباره آن.	۲۰			
۱	در مواد زیر چه مغالطه ای به کار رفته است؟ الف) بار ارزشی کلمات. ب) تله گذاری. ج) وضع تالی. د) بزرگ نمایی.	۲۱			
۲۰	جمع بارم:	تعداد سوالات: ۲۱			
	با آرزوی موفقیت برای شما				